

STUDENT BIJ DE TUCHTRECHTER

Bij sommige faculteiten is het bijwonen van een tuchtzaak vast onderdeel van het curriculum, maar niet op alle universiteiten. **Pim van der Meer** (27) en **Marieke Koning** (22) studeren geneeskunde in Leiden. Ze willen weleens zien hoe een zitting van een tuchtcollege in zijn werk gaat. Arts in spe ging mee.

Zittingen van het tuchtcollege zijn vrijwel altijd openbaar: je mag deze dus bijwonen, ook als je niet betrokken bent bij de zaak. Vandaag wonen Marieke en Pim een zitting bij van een regionaal tuchtcollege, in de rechtbank van Den Haag. In de bachelor-fase hebben zij onderwijs gekre-

gen over gezondheidsrecht, waar het tuchtrecht een onderdeel van is. Verder kwamen ze er tot nu toe niet veel mee in aanraking. Bij binnenkomst valt meteen op hoe serieus zo'n zitting is, zegt Marieke achteraf: 'Het tuchtcollege zit op een verhoging te wachten tot iedereen binnenkomt. De sfeer is ernstig.'

Als iedereen zit, neemt de voorzitter van het tuchtcollege het woord. Ze introduceert de aanwezigen en het college. Dat bestaat uit twee juristen, onder wie de voorzitter zelf, en drie artsen. Een secretaris ondersteunt het college. Vandaag staat een vrij jonge radioloog terecht. Zij is aangeklaagd door de nabestaanden van een man die is

overleden aan een subduraal hematoom. Zij zag een klein hematoom op de CT-scan, en vond het niet nodig deze uitslag door te bellen. Een andere radioloog zou tegen de coassistent die de patiënt op de SEH had gezien, hebben gezegd dat er geen afwijkingen te zien waren op de scan. Daardoor gerustgesteld keken zij niet meer naar het verslag dat de aangeklaagde radioloog later maakte. De man kreeg vervolgens bloedverdunders, werd opgenomen op de hartbewaking, en overleed twee dagen later aan de groter geworden bloeding. Dat was waarschijnlijk niet gebeurd als de behandelend artsen hadden geweten van het subduraal hematoom. De zaak speelde in 2016 en de nabestaanden van de man proberen sindsdien te achterhalen wat er fout is gegaan. Ze weten nog steeds niet zeker welke radioloog de scan als normaal heeft afgegeven. Al snel wordt duidelijk dat dat niet de radioloog is die zich hier nu moet verdedigen.

Begrip voor familie

Pim: 'Toen de zaak begon, leefde ik vooral mee met de arts. Hier was iets misgegaan en daar hebben heel veel factoren aan bijgedragen. Dat nu juist deze arts hier zat, was vooral omdat de familie haar naam had kunnen achterhalen. Maar naarmate de zaak vorderde, kreeg ik steeds meer begrip voor de familie, die gewoon de waarheid boven tafel wil krijgen.'

Erg fel

Na de uiteenzetting van de klacht, ondervragen de artsen in het tuchtcollege vooral de radioloog. De studenten vinden de meeste vragen

terecht. Pim: 'Ze wilden begrijpen hoe het in dat ziekenhuis was geregeld en hoe dit kon misgaan. Ik vond een van de artsen erg fel met zijn vragen over waarom zij de uitslag niet had doorgebeld. Hij legde verantwoordelijkheid bij de radioloog die ze niet had.' Marieke: 'Ik vond het juist goed dat hij kritische vragen

'NAAR EEN TUCHTZAAK GAAN IS BETER DAN HONDERD REFLECTIEVERSLAGEN SCHRIJVEN'

stelde. De rest had het vooral over het systeem, maar hij probeerde helder te krijgen wat haar rol daarin was.' Na de ondervraging krijgen de klager en de aangeklaagde nog de ruimte om toe te lichten wat zij willen. Dan sluit de voorzitter af, en laat weten dat de uitspraak over zes weken klaar is. Dan stellen de nabestaanden nog een vraag aan de voorzitter: ze begrijpen wel dat de radioloog misschien niet degene was die de meeste schuld draagt, maar hoe moeten ze nu verder? De voorzitter verwijst hen naar hun letselschadeadvocaat. Pim: 'Daar zag je echt de wanhoop van de familie: ze willen antwoorden en die hebben ze nog niet. Ik snap wel dat

het tuchtcollege hen daarin niet mag adviseren, terwijl ook duidelijk was dat er bij iedereen begrip was voor de nabestaanden.'

Aan de bel trekken

De studenten vonden het bijwonen van de zitting leerzaam. Pim: 'Naar een tuchtzaak gaan is beter dan honderd reflectieverslagen schrijven over alles wat je als student meemaakt. Hier leer je hoe je dit soort fouten kunt voorkómen.' Marieke: 'Het zette mij aan het denken. Hoe zou ik handelen als ik ergens werkte waar zaken niet goed lopen.' Pim: 'Daar kun je weinig aan veranderen, het is toch eerder aan de raad van bestuur om veranderingen in een organisatie door te voeren.' Marieke: 'Maar je moet wel aan de bel trekken als je ziet dat iets niet goed gaat.' Pim vindt dat deze zitting zowel zwakte als kracht van het tuchtrecht laat zien: 'De zwakte is dat het tuchtcollege alleen kijkt naar de rol van het individu, ook als er sprake is van een systeemfout. Anderzijds werd wel duidelijk wat de rol van deze arts was. Zo gezien, werkt het tuchtrecht wel.'

Vertrouwen

Zijn ze door deze zitting bang geworden voor een tuchtzaak? Marieke: 'Ik zou het waarschijnlijk heel erg vinden om een klacht te krijgen, maar ik vind het terecht dat je je moet verantwoorden, en kritisch moet kunnen zijn over je eigen functioneren.' Pim: 'Beide partijen kregen tijd en ruimte om hun verhaal te doen. Dat wekt bij mij wel vertrouwen dat als ik daar onverhoopt ooit zou komen te zitten, dat ik mijn kant van het verhaal kan belichten.' ●

TUCHTRECHT IN HET KORT

Doel van het tuchtrecht is het bevorderen van kwaliteit van zorg. Niet het straffen van artsen, hoewel dat soms wel zo wordt gevoeld. Patiënten en andere betrokkenen kunnen een

klacht indienen over artsen en andere BIG-geregistreerde zorgverleners bij één van de vijf regionale tuchtcolleges. Twee derde van de klachten doen de tuchtcolleges af in de raadkamer, voor de rest moeten klager en aangeklaagde naar een zitting komen.

Ongeveer één op de acht klachten tegen artsen wordt gegrond verklaard, ruim de helft wordt afgewezen, en de rest wordt ingetrokken of de klager is niet-ontvankelijk. Als de klacht gegrond is, volgt er meestal een waarschuwing of een berisping,

soms geen maatregel en zeer zelden een schorsing of een doorhaling in het BIG-register. Beide partijen kunnen na de uitspraak nog in beroep gaan. Dan komt de klacht bij het Centraal Tuchtcollege.